

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:472

av Hillevi Larsson (S)

Skydd för uppfinnare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av skydd för uppfinnare.

Motivering

EU-kommissionen har gjort en kartläggning där 600 av världens främsta uppfinnare fått svara på frågor om patentintrång. Samtliga uppfinnare var drabbade och 70 procent var mycket utsatta i form av hot och tvister.

Situationen är inte bättre i Sverige. Många av våra främsta uppfinnare utsätts för patentintrång, som innebär att de får sina uppfinningar stulna av stora företag. Piratkopiering av film och musik från stora bolag är en het politisk fråga, men när stora bolag stjälar enskilda uppfinnares livsverk förbigås det med tystnad. Det är dessutom näst intill omöjligt för de drabbade uppfinnarna att vinna en rättstvist mot dessa storföretag. Rättsprocessen kan ta årtal och under tiden bryts uppfinnaren ner psykiskt och ekonomiskt. Den som förlorar tvisten tvingas även betala motpartens rättegångskostnader, som kan uppgå till miljoner. Processen brukar sluta när uppfinnaren är utblottad. Därav uttrycket ”Kill the inventor”, genom att bryta ner uppfinnaren kan starka skrupelfria företag riskfritt tillskansa sig uppfinningar och tjäna stora pengar på dem.

Sverige är ett av världens mest kreativa länder, med många uppfinnare i förhållande till befolkningens mängd. Mycket av vårt välstånd under 1900-talet bygger på svenska

uppfinningar som skapat tillväxt och arbetstillfällen här. Men trots många framgångsrika uppfinnare så innebär patentintrången att de bästa uppfinningarna stjäls och flyttas utomlands. De uppfinningar som skulle kunna generera störst intäkter och flest arbetstillfällen utsätts för de värsta patentintrången. Det rör sig om miljardbelopp i form av uteblivna skatteintäkter och arbetstillfällen.

Mot denna bakgrund bör staten överväga möjligheterna för Ekobrottsmyndigheten att prioritera denna grova ekonomiska brottslighet. Patentintrång kan enligt patentlagen ge två års fängelse, men ändå väcks inga åtal.

För att skydda uppfinnare mot patentintrång skulle staten även kunna se över möjligheterna att utveckla en patentförsäkring som ger uppfinnare ekonomiskt stöd för processande. Många vågar inte ens starta en rättsprocess, men tanke på de höga kostnaderna för den enskilde.

En annan idé som eventuellt kan övervägas är att uppfinnare kan överlåta sina patent till en fond som garanteras av staten. Blir det licensintäkter får uppfinnaren ut dem, men försöker någon stjäla patentet får de staten som motpart vilket kan verka avskräckande och därför hålla nere rättegångskostnader. Problem uppstår om två uppfinnare har patent som ligger i gråzonen av varandra, men som bägge skyddas av staten, men det skulle kanske kunna lösas genom att staten med rätt kompetenser avgör det hela utan en lång och dyrbar följetong.

IPR Forum, som kämpar för uppfinnares rättigheter, menar att olika metoder att bekämpa patentintrång mot uppfinnare måste prövas och utvärderas: "Liknande hur regeringens Bredbandsforum inom Näringsdepartementet jobbade med IT-frågor så behövs det ett IPR Forum som synliggör bristerna och bevakar äganderätten för immateriella tillgångar." Inte minst är det viktigt att redan existerande lagar verkligen tillämpas och att eventuella hål i lagstiftningen täpps till.

Den starkare parten, storföretaget som gör patentintrång, går nästan alltid segrande ur en rättstvist mot en uppfinnare som försvarar sitt patent. Det är inte rimligt att patentskyddet är så svagt i praktiken.

Bättre skydd för uppfinnare mot patentintrång kan ses som en investering, inte bara för att hjälpa uppfinnare och stävja grov brottslighet utan även för att främja tillväxt och arbetstillfällen i Sverige.

Hillevi Larsson (S)